

Kostunica uzvraca udarac

Author: [Zeljko Cvijanovic](#)

Kostunica se bori sa Djindjicem za preraspodelu moci u Srbiji.

Atmosfera u Srbiji podseca na predizbornu, iako izbori koje s vremena na vreme zahteva Demokratska stranka Srbije, DSS, jugoslovenskog predsednika Vojislava Kostunice, jos nisu na pomolu.

Unutar DOS raste napetost izmedju dve najjace partije koalicije, DSS i Demokratske stranke, DS, premijera Srbije Zorana Djindjica. Iako izgleda da je rec o sukobu dve razlicite koncepcije - Kostunicine nacionalisticke i retrogradne i Djindjiceve prozapadne i reformske - vise je rec o unutrašnjoj borbi za raspodelu moci, nego o autenticnim razlikama.

Oslabljeni Kostunica, cija se popularnost sporo ali dosledno topi vec mesecima, poslednjih dana pokusava da uzvрати Djindjicu. Optuzuje njegovu Vladu za korupciju i zahteva njenu rekonstrukciju . Ako Djindjic ne nacini ustupke, bice sve uporniji Kostunicini zahtevi za novim izborima u Srbiji.

U proteklih nekoliko meseci, Demokratska stranka, DS, premijera Srbije Zorana Djindjica, zadobila je veliku politicku i finansijsku moc. Prema grubim procenama vise izvora u DOS, ova stranka kontrolise najmanje 65 odsto institucionalne i privredne moci Srbije.

Razlog tome je sto Djindjiceve pozicije premijera Srbije pruzaju daleko veci prostor za delovanje nego prazna ljustura predsednika Jugoslavije, Vojislava Kostunice, u trenutku kad polovina stanovnika Crne Gore, druge federalne jedinice, uopste i ne zeli da Jugoslavija postoji.

Osim toga, Djindjic je, izrucivsi Milosevica u Hag, uspeo da porazi neodlucnu saveznu vlast, cija je personifikacija Kostunica. Time se srpski premijer na Zapadu i u delu birackog tela nametnuo kao neprikosnoveni lider reformi u Srbiji.

Kostunicina partija jos uvek prednjaci u uticaju: prema svim raspolozivim anketama, ona ima najmanje dva puta vecu podrsku biraca od Djindjiceve. Ali, prema rezultatima agencije Strateski marketing iz Beograda, DSS je pocetkom godine imala podrsku izmedju 35 i 40 odsto biraca, a DS od 10 do 15 odsto.

Sedam meseci kasnije, Kostunicina partija uziva oko 30 odsto podrške, a DS oko 15 odsto.

Trend pada popularnosti DSS vezuje se za neodlucne akcije i nejasne pozicije prema Milosevicu, medjunarodnoj zajednici i reformama. Time je pokazala da nema liderski format.

Srdjan Bogosavljevic, direktor agencije "Strateski marketing", objasnjavajuci DSS ofanzivu kaze: "Normalno je da sada zele da poprave svoje pozicije i da razmisljaju o izborima".

Kostunica je uspeo da sastavi jugoslovensku vladu pre dve nedelje i, bar nakratko, zaustavi eroziju savezne drzave. Sada se okreće Srbiji, na cijoj sceni neprikosnoveno vlada Djindjic. Njegova partija zahteva rekonstrukciju Vlade Srbije, gde je, prema nezvanicnim informacijama koje stizu iz Djindjicevog kruga, zahtevala cak sest ministarskih mesta.

DSS je posebno zainteresovana za resore policije i pravde, koje kontrolisu Dusan Mihajlovic i Vladan Batic, lideri dve prodjindjicevske partije iz DOS - Nove demokratije i Demohriscanske stranke Srbije.

Djindjic je, saznaje IWPR iz istih izvora, pristao na smenu Batica, ali ne i Mihajlovica. Za razliku od Batica, ciji rezultati u reformi srpskog pravosuda veoma losi, Mihajlovic se ubraja u red uspesnijih ministara.

On je odmakao u reformi policije i doveo do kraja nekoliko znacajnih istraga, poput atentata na opozicionog lidera Vuka Draskovica iz oktobra 1999. godine.

Ali, njega je pre dve nedelje popularni guverner Narodne banke Jugoslavije Mladjan Dinkic optuzio da je, dok je bio u bliskim odnosima sa Milosevicem, koristio novac bez pokrica.

Mihajlovic, koji je u periodu 1993-1997. sa svojom partijom bio u koaliciji sa Milosevicem, optuzen je da je za to vreme nelegalno poslovao sa svojom firmom "Lutra".

Ove optuzbe je iskoristila Kostunicina DSS kao povod za najtezi napad na Vladu Srbije i Djindjica. Prosle nedelje Dusan Prorokovic, visoki funkcioner te partije, izjavio je na konferenciji za stampanje da "ima indicija da u nekim ministarstvima Vlade Srbije ima korupcije, te da pojedini ministri rade na ivici zakona".

Iako je Djindjic bio uzdrman optuzbama za korupciju, koja ce posle Milosevica biti sledeca "velika tema" tranzicione Srbije, Kostunica nije imao snagu da to pretoci u cist politicki dobitak i zadobije trazena mesta u Vladi.

Djindjic je uspeo da amortizuje napad prosle nedelje na sastanku Predsednistva DOS, kada je Kostunica pristao da sva ministarstva sacine izvestaje o svom radu, koji bi kasnije bili analizirani. Prema tim analizama bila bi vrsena rekonstrukcija Vlade. Tako je Djindjic dobio na vremenu. Iako trenutno razvodnjen, sukob oko Vlade nije okoncan. Kostunica ce ostati uporan zahtevajuci od Djindjica ustupke.

Kostunica se sa Djindjicem proslog petka dogovorio da pitanje izbora nece pokretati pre ustavnih promena u Srbiji, sto znaci da izbora ne bi bilo do kraja godine.

To, medjutim, ne znaci, da ce Kostunica ostati pri ovoj odluci. Ako bude nezadovoljan ustupcima koje narednih nedelja nacini Djindjic pri rekonstrukciji vlade, cuce se njegovi sve glasnjiji zahtevi za raspisivanje izbora.

Jednom kad prava predizborna kampanja pocne, Kostunica ce Djindjicev "reformizam" napadati kao ogoljenu korupciju, a Djindjic Kostunicin "patriotizam" kao izolacionisticku politiku, pogubnu za Srbe.

Ono sto, medjutim, postaje ocigledno u Srbiji jeste da rekonstrukcija Vlade nije stvar uspesnosti pojedinih ministarstava, vec balansa snaga u izvrsnoj vlasti. Taj sukob za raspodelu moci, nije konceptualne prirode, izmedju dve razlicite politike - kako izgleda na površini. Niti je Kostunica tako osetljivi nacional-demokrata, niti je Djindjic nepokolebljivi reformista..

Nacionalisti, koji su u Kostunici potrazili zamenu za Milosevica, sve vise su razocarani jugoslovenskim predsednikom. Iako se on, za razliku od Djindjica, veoma pragmaticno trudio da ne ponese odgovornost za "nepatriotske poteze", nije uslisio gotovo nijedan nacionalisticki zahtev: od sprecavanja izrucenja Milosevica, preko pomoci srpskim snagama u Bosni, do zastite kriminalizovanih Milosevicevih biznismena.

S druge strane Djindjic, koga smatraju prozapadnim reformistom, nije cak ni u odnosu na Milosevicev rezim smanjio uticaj drzave na privredu. Pre cetiri meseca, on je uredbom Vlade, koju su eksperti ocenili kao neustavnu, drzavu ustanovio kao jedinog monopolistu na uvoz tecnog goriva.

Istovremeno, liberalni ekonomisti kritikuju njegov zakon o privatizaciji kao promasaj. Oni smatraju da ce najkrupnija drzavna preduzeca, koja su redovno i najveći gubitasi, ostati neprodata i pasti na teret i brigu drzavi.

Na kraju, republikanac i ateista Djindjic, pre dve nedelje doneo je ishitrenu uredbu o uvođenju veronauke u škole, da bi popravio svoj rejting medju nacionalistima. Istovremeno, tome se suprotstavio Kostunica, koji je veoma sklon monarhiji i pravoslavnoj veri.

Upravo stav prema veronauci u skolama, pokazao je da potezi dvojice lidera nisu proizvod njihovog politickog identiteta i brige za drzavu. Oni se, zapravo, vise bave zauzimanjem pozicija u preraspodeli vlasti i eventualnim izborima.

Posledica ovih sukoba jeste i raslojavanje u koaliciji DOS, medju partijama koje na izborima, verovatno, ne bi presle cenzus od pet odsto glasova, neophodnih za ulazak u parlament. Veci deo partija se cvrsto vezao za Djindjica, koji ih je uveo u Vladu.

S druge strane, pored DSS jos dve partije su demonstrirale otklon od Djindjica, napustivsi prosle nedelje poslanicki klub DOS.

Ali, i Nova Srbija, NS, Velimira Ilica, i Pokret za demokratsku Srbiju, PDS, Momcila Perisica, nekada prvog coveka Vojske Jugoslavije, time nisu pokazale da su toliko bliske Kostunici, koliko su i same nezadovoljne raspodelom moci u Srbiji.

Vreme za finalni obracun tek predstoji.

Zeljko Cvijanovic je redovni dopisnik IWPR-a.

Location: [Serbia](#)
[Bosnia and](#)
[Herzegovina](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/kostunica-uzvraca-udarac>